

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA ZA LETO 2013

(V skladu z odločbo št. 6120-6/2013/3 z dne 2. 7. 2013, zapisnikom o usklajevanju financiranja programa (JP-KAM-2013-2014) z dne 9. 7. 2013 in na podlagi pogodbe št. 3340-13-754085 o financiranju in izvedbi javnega kulturnega programa z dne 16. 7. 2013)

ZBuDiSe!

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Ljubljana, 21. 2. 2014

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

Kazalo

UVOD	3
VIZIJA, POSLANSTVO IN STRATEŠKE USMERITVE ZVEZE BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE	6
Realizacija letnih ciljev in uresničevanje programa 2013.....	7
Vsebinska obrazložitev programa Zveze bibliotekarskih društev Slovenije za leto 2014	13

UVOD

ZBDS nekoč

Slovenski knjižničarji so se najprej včlanjevali v Avstrijsko bibliotekarsko društvo, leta **1931** pa je bilo ustanovljeno Društvo jugoslovanskih bibliotekarjev (DJB) in v Ljubljani je začela delovati sekcija, v katero je bilo vključenih 6 članov. Decembra **1946** je bila organizirana prva konferenca slovenskih knjižničarjev in izbran iniciativni odbor za ustanovitev lastnega strokovnega društva. 21. decembra **1947** je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor Društva bibliotekarjev Slovenije (DBS), za prvega predsednika je bil izvoljen dr. Mirko Rupel. Prvi redni občni zbor je bil 20. decembra **1948** v Ljubljani. Prva številka revije Knjižnica je izšla leta **1957**. V treh desetletjih delovanja DBS se je njegova organizacijska oblika spreminjala, postopoma so bila ustanovljena območna društva bibliotekarjev. Samoupravni sporazum o združevanju pokrajinskih bibliotekarskih društev v Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je bil podpisan 18. novembra 1983. 18.–19. novembra 1983 je potekala 1. skupščina ZBDS, sprejeti so bili nov statut in drugi akti združenja. Etični kodeks slovenskih knjižničarjev je bil sprejet leta **1995**, Manifest Zveze bibliotekarskih društev o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva pa leta **2004**. Leta **2005** je bila vzpostavljena nova spletna stran združenja s portalom e-publikacij, leta **2007** je postalo zadnjih pet letnikov revije Knjižnica v celotnem besedilu dostopnih tudi prek portala dLib.si, na katerem se v skladu s pravili o izdajanju revije objavljajo tudi novejšje številke. V letu **2000** je ZBDS prvič pridobil status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture, status je bil obnovljen leta **2005**. **Spremenjeni in dopolnjeni statut** je bil potrjen na skupščini ZBDS 27. 3. 2009. Upravna enota Ljubljana je z odločbo št. 215-32/2009-6(21007) z dne 15. 4. 2009 odločila, da se v registru društev pri ZBDS zabeleži sprememba temeljnega akta.

ZBDS sedaj

ZBDS je prostovoljno, nevladno in nepridobitno strokovno združenje, ki povezuje bibliotekarska in druga strokovna društva ter druge pravne osebe zasebnega prava in posameznike s področja knjižnične in informacijske dejavnosti v Republiki Sloveniji in tujini. Trenutno je v Zvezo včlanjenih osem območnih bibliotekarskih društev (Ljubljana, Maribor, Celje, Koroška, Gorenjska, Pomurje, Primorska, Dolenjska) in združuje preko 1.200 slovenskih knjižničark in knjižničarjev.

V ZBDS se društva in druge osebe združujejo z namenom, da pospešujejo razvoj knjižničarske stroke in dejavnosti ter utrjujejo njen položaj v družbi, medsebojno sodelujejo in koordinirajo dejavnosti, obravnavajo ter razrešujejo strokovna vprašanja, ki so skupnega pomena, sodelujejo pri razvoju knjižničarske dejavnosti, knjižnic in knjižničnega sistema Slovenije ter zagotavljajo profesionalno integriteto knjižničnih delavcev v Sloveniji.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Zveza se pri svojem delu zavzema za najvišjo možno raven profesionalnega delovanja ter za razvoj in varovanje demokratičnih načel širše družbene skupnosti.

Temeljni cilji ZBDS so:

- krepiti ugled knjižničarjev, knjižnic in knjižničarske stroke v javnosti;
- zastopati družbene in profesionalne interese zaposlenih v knjižničarstvu ter se zavzemati za njihovo profesionalno integriteto;
- zagotavljati najvišjo možno raven profesionalizma v stroki;
- spodbujati in podpirati izobraževanje in stalno strokovno izpopolnjevanje knjižničarjev;
- krepiti položaj in spodbujati razvoj vseh vrst knjižnic;
- podpirati svoboden pretok informacij in spodbujati ustvarjanje pogojev za prost in enakopraven dostop do informacijskih virov in informacij vsem državljanom;
- pospeševati razvoj informacijske pismenosti prebivalstva;
- širiti zavest o nujnosti trajnega ohranjanja pisne kulturne dediščine slovenskega naroda.

ZBDS uresničuje namen in cilje z izvajanjem naslednje dejavnosti:

- skrbi za informiranje članov o zadevah skupnega interesa;
- koordinira delo med člani, krepi njihovo sodelovanje in skupno nastopanje v javnosti;
- skrbi za uveljavljanje strokovnih priporočil, standardov in normativov, Etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev ter Manifesta o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva;
- izdaja strokovne publikacije;
- organizira strokovna srečanja in druge oblike neformalnega izobraževanja knjižničarjev;
- sodeluje z državnimi oziroma upravnimi organi, ko gre za urejanje zadev s področja knjižničarstva;
- sodeluje pri oblikovanju in sprejemanju zakonskih in drugih predpisov s področja knjižničarstva;
- sodeluje z mednarodnim knjižničarskim združenjem IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) in drugimi sorodnimi organizacijami in društvi doma in v tujini;
- izvaja dogovorjene skupne akcije na področju delovanja ZBDS.

Strokovno delo ZBDS se odvija v okviru stalnih delovnih teles, tj. sekcij in začasnih delovnih teles, tj. strokovnih komisij. Za reševanje konkretnih aktualnih vprašanj se ustanovljajo delovne skupine. Pomemben del ZBDS so tudi strokovni skladi (Kalanov sklad in Stepišnikov sklad), ki spodbujata in nagradujeta strokovne presežke. V sklopu ZBDS deluje tudi Komisija za Čopove diplome in priznanja.

ZBDS sodeluje z zamejskimi knjižnicami in bibliotekarskimi združenji iz Avstrije, Nemčije, Madžarske, Slovaške, Češke, Italije, Hrvaške, Srbije in Črne Gore, Bosne in Hercegovine ter Makedonije. Je član mednarodnega združenja bibliotekarskih društev in drugih organizacij s področja bibliotekarstva – IFLA. ZBDS deluje tudi v okviru evropskega odbora bibliotekarskih združenj (EBLIDA), katerega članica je od leta 2009.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Dejavnost ZBDS finančno podpira ministrstvo, pristojno za kulturo, izdajanje revije Knjižnica pa tudi Javna agencija za knjigo, ki prispeva finančna sredstva sozaložniku, tj. Narodna in univerzitetna knjižnica. Sredstva za realizacijo programa pridobiva društvo tudi iz članarin članov območnih bibliotekarskih društev, z lastno dejavnostjo (kotizacije, prodaja publikacij) ter sponzorstvi in donacijami. V okviru združenja delujeta dva sklada, tj. Kalanov sklad in Stepišnikov sklad, ki pridobivata sredstva s prostovoljnimi prispevki posameznikov in knjižnic. ZBDS podeljuje nagrade Kalanovega sklada, Čopove diplome in Čopova priznanja. V letu 2012 je bil ustanovljen spominski sklad dr. Bruna Hartmana. Sklad podpira podiplomski doktorski študij bibliotekarstva mladih perspektivnih posameznikov, ki aktivno delujejo na treh področjih, na katerih je pustil pečat tudi dr. Bruno Hartman: aktivno delovanje v ZBDS, znanstveno raziskovalna dejavnost in aktivna prisotnost v stroki. Po sklepu Upravnega odbora ZBDS sklad pridobiva sredstva z lastno dejavnostjo društva, saj bo del prihodkov od izobraževalnih dogodkov, ki jih organizira ZBDS, namenjen za delovanje sklada.

ZBDS prihodnje

Zakaj Bi Delali Sami? Raje delajte z nami! Moto, ki je usmerjal delovanje vodstva ZBDS v zadnjih treh letih, je nagovarjal tako strokovno knjižničarsko javnost kot širšo družbeno okolje. Knjižničarji smo tukaj od nekdaj, knjižničarji smo povsod (tudi med pisatelji, prejemniki Nobelove nagrade za književnost itd.) in knjižničarji nismo nikoli vprašanje preteklosti, ko se pojavijo novi mediji ali nove tehnologije. Knjižničarji smo poklic prihodnosti, saj smo specialisti ovrednotenja informacij, mojstri oblikovanja družbenega mnenja in ustvarjalci visokih kulturnih družbenih norm.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije bo v prihodnje namenila več pozornosti **opolnomočenju knjižničarjev** in **zagovorništvu knjižničarstva** kot ene od najpomembnejših javnih služb, ki se po zakonodaji izvaja v enem sklopu, v realnosti pa sega v vse pore družbenega in posameznikovega življenja in ponuja tisto, kar posamezniku še omogoča kulturni, izobraževalni, demokratični in osebnostni preboj. Pri tem ostaja v ospredju težnja po **strokovnem dialogu**, ki podpira odprtost, zanimanje in angažiranost na obeh straneh. Bodisi v razmerju do predmeta pogovora ali drug do drugega ali oboje. V dialogu lahko navajaš svoje preudarke, poglede in izkušnje, v prvi vrsti pa moraš biti vendarle pripravljen, da sprejmeš nove poglede.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije se mora vrniti v zakonske predpise s področja knjižničarstva in s tem moralne pristojnosti, ki jih ima skozi izjemno dediščino, ki so jo zapisali in ustvarili velikani knjižničarske stroke, nadgraditi še s formalnimi pristojnostmi. Pri tem mora ohraniti prostovoljstvo, zagnanost, navdušenje in predanost, kajti tega se ne da kupiti ali plačati. To se lahko le privzgoji in tako uresničujemo temeljne cilje ZBDS. Razmišljanja o vzgoji za strokovnost so vezana na razmišljanja o krizi vrednot v družbi in problemu vprašanja pripadnosti. Ena od prioritet programa 2013-2015 je tudi **vzgoja za pripadnost stroki**.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Biti član društva bibliotekarjev je čast, privilegij in strokovni izziv, to je sporočilo, ki nam ga zapuščajo predhodniki, ki so prav skozi društveno povezovanje vzpostavili, gradili, ohranjali in razvijali sistem, ki nam je danes zaupan v dediščino.

Problem današnjega trenutka je površnost, neodgovornost, amnezija in etičnost delovanja. Da vse to ne bi nadvladalo v knjižničarski stroki in da se v stroki ne bi vedli kot nepotešeni potrošniki, ki nenehno iščejo zunanje zvode za svojo motivacijo in premike naprej, bo treba slediti novemu sloganu **ZBDS: ZBuDi Se!**

VIZIJA, POSLANSTVO IN STRATEŠKE USMERITVE ZVEZE BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Zakaj Bi Delali Sami? Delajte raje z nami! V letu 2012 je bil ta slogan vodilo programa ZBDS, zato je poslovna vizija ZBDS biti najpomembnejše strokovno združenje, ki knjižničarje povezuje, izobražuje in oblikuje. ZBDS odlikuje načrtovanje kakovostnih, strokovno odličnih in zahtevnih izobraževalnih dogodkov, ki krepijo samozavest stroke.

V letu 2013 smo sledili poslovni viziji, ki je del programa 2013-2015:

- vidnejši položaj ZBDS v okolju,
- vpliv na zainteresirano javnost,
- rast članstva,
- uspešnejše pridobivanje lastnih sredstev,
- večje sodelovanje in vzpostavljanje partnerstev z organizacijami s področja knjižnične in informacijske dejavnosti oz. kulture.

Strokovno združenje knjižničarjev **mora biti dejavnik razvoja** v skupni kulturni politiki Slovenije. Zavzemati **mora vodilni položaj v razpravah o vprašanjih** kot so enake možnosti dostopa do informacij za vse državljane, pravice uporabnikov do prostega dostopa in uporabe informacij, svoboda izražanja oz. intelektualna svoboda, spoštovanje avtorske in sorodnih pravic itd. in sodelovati pri reševanju **strokovnih vprašanj skupnega pomena**. Spremljati **mora razvoj bibliotekarske znanosti** in **sodelovati pri strokovnem izpopolnjevanju zaposlenih v knjižničarstvu**. Skrbeti **mora za dvig strokovne ravni knjižnične dejavnosti**, sodelovati **pri razvoju knjižnične mreže in knjižničnega informacijskega sistema Slovenije** ter spodbujati medsebojna partnerstva.

V programu ZBDS 2013 je vodstvo sledilo sprejetim **prednostnim strateškim usmeritvam ZBDS** za uresničitev zgoraj navedenega poslanstva in vizije v obdobju **2013–2015, in sicer:**

- uveljavitev novega statuta (sprejem pravilnikov in poslovnikov, vzpostavitev in aktivno delovanje novih delovnih teles ZBDS);

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

- dvig strokovne zavesti slovenskih knjižničarjev ter krepitev občutka pripadnosti stroki, strokovnim društvom in zvezi;
- spodbujanje aktivnega delovanja posameznikov in strokovnih društev v strokovnem in širšem okolju;
- spodbujanje permanentnega izobraževanja knjižničarjev z organizacijo izobraževalnih oblik in sofinanciranjem udeležbe na izobraževanjih;
- povečanje števila članstva v območnih bibliotekarskih društvih;
- iskanje partnerskih organizacij v okviru Evropske unije in vključevanje v skupne projekte, še zlasti projekte krovnega združenja, tj. EBLIDE;
- vzpostavljanje partnerskih odnosov z založniki in knjigotržci;
- spremljanje dogajanj v stroki na mednarodni ravni s članstvom v mednarodnih organizacijah in delovanjem na mednarodni ravni;
- podpora izdajanju strokovne revije Knjižnica in njeni promociji v tujini;
- organizacija strokovnih dogodkov in drugih srečanj;
- izdajanje zbornikov strokovnih srečanj, strokovnih monografij in prevodov smernic IFLA;
- zagotavljanje informacijskih virov za knjižnice (npr. servisa EBSCOhost);
- promoviranje uresničevanja Etičnega kodeksa, Manifesta ZBDS, strokovnih smernic in standardov ter kakovosti in dobre prakse v knjižničarstvu;
- odpiranje vprašanj o aktualnosti Etičnega kodeksa, Manifesta ZBDS in obstoječih strokovnih smernic;
- aktivno sooblikovanje kulturne politike in knjižničarske zakonodaje;
- skrb za pohvale in nagrade izjemnim posameznikom, ki ali s teoretičnim ali praktičnim delom prispevajo k razvoju knjižničarstva in bibliotekarske znanosti.

Realizacija letnih ciljev in uresničevanje programa 2013

Vodstvo ZBDS je v letu 2013 sledilo zastavljenim ciljem programa ZBDS za obdobje 2013–2015 ter prednostnimi ciljem za leto 2013, ki so opredeljeni v programu dolgoročnih ciljev 2013–2015 in bili vsebinsko vključeni v prijavi na javni poziv (Programski poziv JP-KAM 2013–2015). Ob tem pa bo uvedlo nekaj inovativnih pristopov, s katerimi bo skušalo doseči učinkovitejše doseganje ciljev.

V skladu z odločbo št. 6120-6/2013/3 z dne 2. 7. 2013, zapisnikom o usklajevanju financiranja programa (JP-KAM-2013-2014) z dne 9. 7. 2013 in na podlagi pogodbe št. 3340-13-754085 o financiranju in izvedbi javnega kulturnega programa z dne 16. 7. 2013) smo izvedli celoten program, umestili smo tudi vsebine, na katere so kolegi pri načrtovanju pozabili in smo s tem presegli načrtovani finančni okvir, saj smo se zavedali pomembnosti zastavljenih vsebin. V skladu s Statutom ZBDS je predlog programskega in finančnega poročila za leto 2012 potrdil Upravni odbor ZBDS na seji 27. 2. 2013. Programski in finančni načrt za leto 2013 je potrdil upravni odbor ZBDS na seji dne 14. 12. 2012.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Po prejemu odločb Ministrstva za kulturo o sofinanciranju dejavnosti ZBDS in Javne agencije za knjigo o sofinanciranju revije Knjižnica v letu 2013 je bil programski in finančni načrt ZBDS usklajen z odločbama ter posredovan v sprejem Občnemu zboru ZBDS.

Strokovna dejavnost in **poraba sredstev** ZBDS sta potekali v skladu s programom; poraba finančnih sredstev je bila nadzorovana po računovodskih kontih, stroškovnih mestih in programskih enotah. Kopije dokazil o izdatkih so v prilogi razporejene po programskih sklopih. Kopija finančne dokumentacije je dostopna na sedežu ZBDS, izvirniki pa v računovodskem servisu Alma d.o.o., Kidričeva cesta 89a, Škofja Loka.

STROKOVNA IN ORGANIZACIJSKA DEJAVNOST ORGANOV IN DELOVNIH TELES

CILJI:

- **prednostna naloga: pospešiti sprejem standardov za šolske knjižnice, izdelava in sprejem pravilnika o varovanju osebnih podatkov, ustanovitev spominskega sklada,**
- koordinacija organov in delovnih teles ZBDS pri izvedbi načrtovanega programa dela,
- podpora dejavnostim in akcijam področnih bibliotekarskih društev,
- organizacija in izvedba strokovnih izobraževalnih dogodkov,
- aktivno vključevanje v problematiko knjižnic in knjižničarjev in odzivanje na aktualna dogajanja v okolju,
- ažurno obveščanje knjižničarjev in javnosti o dejavnosti združenja,
- organizacija in izvedba Dneva za strokovna vprašanja,
- aktivno sodelovanje z Združenjem splošnih knjižnic, Društvom šolskih knjižnic, Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete, Centrom za razvoj knjižnic pri NUK,
- sodelovanje v dejavnosti IFLA, EBLIDA, IBBY in drugih organizacij,
- sodelovanje z bibliotekarskimi združenji sosednjih držav,

Uresničevanje programa

- Priprava programa ZBDS za leto 2013 (vsebinski in finančni načrt).
- Izdelava vsebinskega in finančnega poročila za leto 2012
- Izterjava neporavnanih obveznosti partnerjev do ZBDS za pretekla leta.
- Predstavitve programa ZBDS 2012 strokovni skupini na Ministrstvu za kulturo
- Priprava gradiv za Občni zbor, sklic občnega zbora in izvedba.
- Izdelava poročila 2012 in načrta 2013 za javno objavo.
- Sestanki Upravnega odbora.
- Sestanki Izvršnega odbora.
- Izvedba korespondenčnih sej Upravnega in Strokovnega odbora ter Izvršnega odbora.
- Priprava in objava razpisa za Čopove diplome in Čopova priznanja 2013.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

- Priprava in objava razpisa za nagrade Kalanovega sklada.
- Sestanek IO ZBDS, uredništva revije Knjižnica in članov časopisnega sveta revije Knjižnica.
- Priprava kandidacijskega in nominacijskega postopka za funkcije v ZBDS za obdobje 2013—2017.
- Sestanek sekcije za šolske knjižnice (priprava na udeležbo na Poletni šoli, Dubrovnik).
- Sestanki IO sekcije za specialne knjižnice (priprava strokovnega dogodka Dan specialnih knjižnic).
- Sestanki sekcije za izobraževanje in kadre (anketa o plačah v knjižnicah)
- Sestanek IO sekcije za potujoče knjižnice.
- Sestanek IO sekcije za splošne knjižnice (priprava Dneva splošnih knjižnic).
- Sodelovanje s sekcijo IBBY (izbor in podelitev - "Moja najljubša knjiga 2012").
- Sestanki Sekcije študentov bibliotekarstva (priprava in izvedba strokovne ekskurzije; izvedba vpisa študentov v sekcijo in področna društva, priprava in izdaja revije Štubidu).
- Sprejem in realizacija naročil za publikacije ZBDS.
- Priprava mnenj za Kulturniško zbornico Slovenije (sveti in strokovni sveti knjižnic). Zbornica sicer tudi v letu 2013 še ni izkazala nobene aktivnosti, razen posredovanih dokumentov v javni razpravi in podanih prošnji za predstavnike ZBDS v svetih knjižnic.
- Sodelovanje v delu Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost in udeležba na sejah.
- Sodelovanje z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo
- Vodenje finančnega poslovanja ZBDS in priprava dokumentacije za računovodski servis, izdelava potnih nalogov in obračun stroškov službenih poti.
- Udeležba predstavnikov ZBDS na različnih kulturnih prireditvah.
- Priprava mnenj in stališč glede aktualnih dogodkov v stroki.
- Dokončane so bile aktivnosti glede so bile aktivnosti za spremembo statuta ZBDS.
- Spremljanje razpisov za različne projekte.
- Sodelovanje predstavnika ZBDS v Delovni skupini Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost za pripravo predloga Pravilnika o bibliotekarskem izpitu.
- Sodelovanje predstavnika ZBDS v Delovni skupini za pripravo sprememb Zakona o knjižničarstvu
- Sodelovanje predstavnika ZBDS na občnem zboru Društva bibliotekarjev Maribor in Društva bibliotekarjev Ljubljana.
- Priprava sponzorskih paketov, iskanje sponzorjev in dogovarjanje za donacije.
- Organizacija in izvedba Dneva specialnih knjižnic
- Izvedba kandidacijskega postopka za mandatno obdobje 2013-2017.
- Izbor nagrajencev Kalanovega sklada.
- Podelitev nagrad Kalanovega sklada.
- Priprava in izvedba volilnega občnega zbora.
- Izvedba razpisa za podelitev Čopovih nagrad
- Priprava programa ZBDS 2014.
- Predstavitev programa ZBDS strokovni komisiji na Ministrstvu za kulturo.
- Ustanovitev spominskega sklada dr. Bruna Hartmana

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

- Priprava delnih poročil za Ministrstvo za kulturo.
- Priprava mnenje, posredovanje soglasi k imenovanju članov svetov knjižnic

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Uresničevanje programa

- Strokovna ekskurzija članov sekcije študentov bibliotekarstva – obisk knjižnic v Beogradu (Sekcija študentov bibliotekarstva).
- Priprava in izvedba strokovnega dogodka Sekcije za šolske knjižnice Izzivi biblioterapije v sodobni družbi.
- Priprava in izvedba kongresa ZBDS (dogovori o prostoru, priprava programa, objava poziva za prispevke in posterje, dogovori z vabljenimi referenti, rezervacija letalskih kart, zasnova zbornika prispevkov, oblikovanje celostne podobe kongresa, urejanje zbornika, oblikovanje programa, recenzija prispevkov, najem panojev, priprava scenarija za otvoritev kongresa, scenarij za svečano podelitev nagrad Kalanovega sklada)
- Predavanje Stephena Abrama na Ministrstvu za kulturo - odprto predavanje za vse knjižničarje
- Sodelovanje pri organizaciji strokovnega srečanja "Bibliografija raziskovalca – njen namen in razlike med vedami" (FF, 13. maj 2013)
- Dan specialnih knjižnic 2013: Strateški načrt knjižnice (Mestni muzej Ljubljana, 30. maj 2013)
- Strokovna ekskurzija članov sekcije za potujoče knjižnice (Amsterdam – Keukenhof – Delft - Den Haag- Rotterdam – Middelburg, 9.-12. maj 2013)
- Strokovno usposabljanje za funkcionarje v ZBDS (Maribor, 12. in 13. september)
- Udeležba na strokovni ekskurziji Društva bibliotekarjev Maribor v Prago (19.-21.9) (srečanje s strokovnjaki iz naslednjih knjižnic: Nacionalna tehnična knjižnica, nacionalna knjižnica in Mestna knjižnica).

MEDNARODNA DEJAVNOST IN UDELEŽBA NA MEDNARODNIH KONFERENCAH

Uresničevanje programa

- Aktivno sodelovanje je potekalo s hrvaškim, avstrijskim in madžarskim knjižničarskim združenjem, navezali smo stike z združenjem iz Črne Gore.
- Spremljali smo aktivnosti IFLE, IBBY, EBLIDA, ALA itd.
- Plačane so bile članarine IFLA, EBLIDA in IBBY.
- Udeležba na konferenci IFLA (Sešek, Bevk, Bajc).
- Udeležba članov Sekcije študentov bibliotekarstva na mednarodnem simpoziju BOBCATSS.
- Udeležba na konferenci QQML, Rim (Udeležba Ambrožič, Miholič).
- Udeležba članov Sekcije za šolske knjižnice na strokovnem srečanju hrvaških šolskih knjižničarjev - poletni šoli šolskih knjižničarjev, Hrvaška.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

- Izvedene so bile registracije in rezervacija prevozov za udeležbo na mednarodnih konferencah oz. za obisk tujih gostov pri nas.
- Udeležba na konferenci ALA, Chicago (Razpotnik, Kavčič Čolič).

PROMOCIJA

Uresničevanje programa

- Prenovljena je bila celostna grafična podoba, izdelani promocijski panoji in pripravljena osnova za izdelava vizitk in drugih materialov.
- Izdelano je bilo promocijsko gradivo – knjižna kazalka za udeležence strokovnih dogodkov v letu 2013, majica za člane.
- Osnovne informacije so bile posredovane medijem – ob nagrajencih (januar 2013, oktober 2013)
- Zasnova, oblikovanje, natis in distribucija publikacije Potujoče novice 1/13 in 2/13.
- Oblikovanje celostne podobe strokovnih dogodkov.
- Zasnova in izvedba Dneva splošnih knjižnic, sodelovanje z Združenjem splošnih knjižnic.
- Izdelava DVD in koledarja.
- Predstavitev Čopovih nagrajencev in nagrajencev Kalanovega sklada.
- Priprava podelitev stanovskih nagrad (izbor nastopajočih, moderatorjev, priprava plakatov, vabil in scenarija poteka dogodka, priprava sporočila za medije).

PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

Uresničevanje programa

- Pripravljeno je bilo poročilo revije Knjižnica za 2012 in načrt dela 2013.
- Pripravljeno je bilo poročilo 2012 za Javno agencijo za knjigo
- Izšla je tematska številka revije Knjižnica 1/2013 in številka 2/2013.
- V pripravi je številka 3/2013 revije Knjižnica.
- Spletna stran eKnjižnica se redno dopolnjuje in je bila prenovljena ter vključena v sklop strani ZBDS
- Sestala sta se uredništvo in svet revije, kjer je bilo obravnavano letno poročilo o delu revije in načrti za tekoče leto.
- V sklopu kongresa ZBDS 2013 smo izdali najobsežnejši zbornik prispevkov od vseh strokovnih dogodkov do sedaj.
- Podprli smo izdajo Štubidu revije.

ZAGOTAVLJANJE INFORMACIJSKIH VIROV (EBSCOhost)

Uresničevanje programa

- Dostop EBSCOhost servisa za splošne knjižnice je zagotovljen tudi za leto 2013 – Servis EBSCO zagotavlja knjižnicam NUK (sredstva ARRS; plačilo akademske licence) in ZBDS (sredstva MK; plačilo licence za splošne knjižnice).

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

Vsebinska obrazložitev programa Zveze bibliotekarskih društev Slovenije za leto 2014

Programske smernice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije za obdobje 2013 - 2015 so bile strokovni javnosti predstavljene v dveh strokovnih prispevkih v letu 2012, in sicer v prispevku **ZBDS pred izzivi jutrišnjega dne** (Fras Popović, S.; Razpotnik, Š., 2012, str. 307-326), ki je bil objavljen v zborniku strokovnega posvetovanja sekcije za visokošolske in sekcije za specialne knjižnice z naslovom Izzivi sodobnih tehnologij ter v reviji Knjižnica prispevek z naslovom **Pogled na petinšestdeset prehojenih in tri nove korake** (Fras Popović, Razpotnik, Sešek, 2012, str. 207-224). Programske smernice za delovanje ZBDS v obdobju 2013 – 2015 sta potrdila Strokovni odbor ZBDS in Upravni odbor ZBDS na seji 11. 12. 2012.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije bo v obdobju 2013 – 2015 delovala pod sloganom **ZBuDi Se!** V središče strokovnih razprav bo ob ustaljenih temah, ki so vezane na zagotavljanje in spodbujanje kakovostnega in profesionalnega delovanja ter spodbujanje iskanja razvojnih usmeritev, ki bodo od nas zahtevale več in nam ne bodo izgovor za manj, namenila več pozornosti **opolnomočenju knjižničarjev** in **zagovorništvu knjižničarstva** kot ene od najpomembnejših javnih služb, ki se po zakonodaji izvaja v enem sklopu, v realnosti pa sega v vse pore družbenega in posameznikovega življenja in ponuja tisto, kar posamezniku še omogoča kulturni, izobraževalni, demokratični in osebni preboj. V letu 2014 bomo v ZBDS spodbujali razpravo o strokovnih temah, ki jih bomo pričeli že v letu 2013, med temi bodo v letu 2014 v ospredju teme **knjižnična javna služba na spletu**, **strategija razvoja slovenskega knjižničnega prostora** in **etični kodeks slovenskih knjižničarjev**.

Pri tem ostaja v ospredju težnja **po strokovnem dialogu**, ki podpira odprtost, zanimanje in angažiranost na obeh straneh. Bodisi v razmerju do predmeta pogovora ali drug do drugega ali oboje. V dialogu lahko navajaš svoje preudarke, poglede in izkušnje, v prvi vrsti pa moraš biti vendarle pripravljen, da sprejmeš nove poglede.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije **se mora vrniti v zakonske predpise s področja knjižničarstva** in s tem moralne pristojnosti, ki jih ima skozi izjemno dediščino, ki so jo zapisali in ustvarili velikani knjižničarske stroke, nadgraditi še s formalnimi pristojnostmi. Pri tem mora ohraniti prostovoljstvo, zagnanost, navdušenje in predanost, kajti tega se ne da kupiti ali plačati. To se lahko le privzgoji, nadgradi in nagradi, saj tako uresničujemo temeljne cilje ZBDS. Razmišljanja o vzgoji za strokovnost so vezana na razmišljanja o krizi vrednot v družbi in problemu vprašanja pripadnosti. Ena od prioritet programa 2013-2015 je **tudi vzgoja za pripadnost stroki**.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije bo v letu 2014 nadaljevala z zastavljenimi aktivnostmi, ki jih je vpeljala v obdobju 2011-2013, torej izvedli bomo izobraževalne dogodke (posvetovanje sekcij, dan za strokovna vprašanja, delavnica o mentorstvu, delavnica za člane organov ZBDS), ki so pomemben

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

segment permanentnega strokovnega izpopolnjevanja v stroki za knjižnične delavce, sodelovali bomo pri podajanju mnenj, na različne dokumente, aktivno se bomo vključevali v strokovne razprave pri obravnavi različnih strokovnih mnenj, predlagali člane strokovnih svetov knjižnic in s tem spodbujali kakovost zastavljenih programov v knjižnicah, udeležili se bomo strokovnih srečanj doma in v tujini, aktivno predstavljali ZBDS in slovenski knjižnični prostor v tujini na mednarodnih konferencah, skrbeli za nadaljnjo pot strokovne in znanstvene revije Knjižnica in ob tem še naprej spodbujali izdajo dveh publikacij, in sicer Štubidu in Potujoče novice. Pomembne in aktualne novice bomo posredovali članom preko spletne strani in po elektronski pošti, spletno stran ZBDS bomo redno ažurirali, podelili bomo strokovne nagrade ter poskrbeli za promocijo nagrajencev v širši javnosti. Z vsem svojim delovanjem pa želi ZBDS tudi v letu 2014 nadaljevati že ustvarjeno pot, ki so jo pripravili. Biti član društva bibliotekarjev je čast, privilegij, strokovna odgovornost in strokovni izziv, to je sporočilo, ki nam ga zapuščajo predhodniki, ki so prav skozi društveno povezovanje vzpostavili, gradili, ohranjali in razvijali sistem, ki nam je danes zaupan v dediščino.

V letu 2014 bomo namenili tudi velik del časa oblikovanju programskih smernic ZBDS za obdobje 2015-2017. V spodnjem programskem načrtu niso vključeni podatki sej sekcij, komisij, nadzornega odbora in skladov. Le te sklicujejo predsedniki in ob tem upoštevajo možnosti sodelovanja na seji večine članov odborov, hkrati pa vse več sej speljemo korespondenčno. Prav tako program ne prinaša vsebinskih in časovnih poudarkov iz delovanja področnih društev. Vsekakor pa si v vodstvu ZBDS zelo prizadevamo, da se pri oblikovanju programa povezujemo s področnimi društvi, še posebej smo pozorni na pobude in ideje, ki prihajajo iz vrst članov.

Programski načrt

TERMIN	NASLOV DOGODKA	ORGANIZATOR
10.1.	Bogatenje ZBDS: vpis študentov	Sekcija za študente
29.1.	Podelitev Čopovih nagrad za leto 2013	IO ZBDS in Komisija
30. in 31.1.	Usposabljanje za uresničevanje programa nevladnih organizacij na področju knjižnične javne službe	IO ZBDS
43.2. 21.2	Seja Upravnega odbora	IO ZBDS
47.-20.3 25. in 26.	Strokovno srečanje: ogled knjižnega sejma in knjižnic v Bologni	ZBDS, področna društva in sekcije
14.4. 13.5.2014	Občni zbor ZBDS strokovno srečanje na temo Aktualnost in verodostojnost etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev	IO ZBDS, Upravni in strokovni odbor NOVA GORICA Maribor
16. in 17. 5.	Festival potujočih knjižnic (Ajdoščina)	IO Sekcije za potujoče knjižnice, IO ZBDS, vodstvo Lavričeve knjižnice iz Ajdoščine
29.5.	Strokovno srečanje knjižničarjev	IO ZBDS in Sekcija za specialne

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

TERMIN	NASLOV DOGODKA	ORGANIZATOR
	specialnih knjižnic	knjižnice
	Predavanja Nastje Mulej	Maribor, Kranj, Ravne na Koroškem,
6.6.	Dan za strokovna vprašanja Delavnica: znanstveno in strokovno pisanje	IO ZBDS Revija Knjižnica
19.6.	Seja Upravnega odbora Seja strokovnega odbora	
18.-19.9	Strokovno posvetovanje	Programski in organizacijski odbor (Laško)
november	Mesec slovenskih knjižnic	
20.11.	Dan slovenskih splošnih knjižnic	IO Sekcije za splošne knjižnice
17.12.	Seja Upravnega in strokovnega odbora ZBDS	
12.	Podelitev Čopovih nagrad	Komisija

Strokovne dogodke načrtujemo tako med tednom kot tudi v soboto in med vikendom, saj se ne želimo umakniti iz strokovnega prostora.

Problem današnjega trenutka je površnost, neodgovornost, amnezija in etičnost delovanja. Da vse to ne bi nadvladalo v knjižničarski stroki in da se v stroki ne bi vedli kot nepotešeni potrošniki, ki nenehno iščejo zunanje zvide za svojo motivacijo in premike naprej, bo treba slediti novemu sloganu ZBDS: ZBuDi Se!